

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

X. aastakäik.

Laupäeval, 29. juunil 1929. a.

X. aastakäik.

Võidukakelus austerlastega palliväljal.

Sport kaotas räpase mänguga Viini Cricketile 1:2.

Mikase foto.

Kaks momenti Cricketi värava alt.

Vienna Cricket- and Football-Club on keskpärane jalgpallimeeskond, nagu neid Kesk-Euroopas kümneid ja sadandeid. Ta oskab tarbekorral üles lugeda rea võite nimekate suuruste üle, kuid kaotustest ka vaikida.

Väljanägemise järele ei pakkunud Cricket palju ja võis arvata, et Spordil seisab ees õige hõlbus mäng. Kuid eelaimus oli seekord petlik, petlik ka Spordi üleoleku tunne.

Sport saab väljapoole pärituult ja püüab suure vahvusega murda kohe vastase maha. See ei ole aga sugugi habras

ja punnib sitkelt vastu, minnes kohe üle vastuataakidele, kui aga leidub võimalus. Viinlaste pealetungid ei ole seejuures kuigi efektiivsed, selle-est aga otstarbekohased. Tavalist kekutamist, mida meil ollakse harjunud pidamagi Viini kooliks, ei olnud märgata. Start oli kiire, edasitung jõuline ja lööke läkitati väravale õige kaugeltki.

Pall kandub Spordi värava alla, seal on terve rida kaitsjaid. Seisavad kõrvu ja heidavad nalja, veeretavad palli üksteise nina alla ja tahavad narrida viinlasi. Need ei hooli aga suuremat naljast ja torkavad ilma igasuguse respektita palli

Spordi võrku. Aega oli kulunud 23 minutit.

Nüüd läks Sport vihaseks. Hakati võtma rohkem mehi kui palli. Ikka selga ja mööda jalgu. See ajas ka viinlaste vere keema. Algas mõlemapoolne klobimine, mis ei näinud kaugeltki ilus välja. Korraga vajub üks viinlane hojates kokku. Põlv puru, ka luu vist vigastatud. Mees kantakse väljalt ära.

Üpraus näib seadvatki nõrga vormi juures, kus pall talle peaaegu kättesaamatu, meeste materdamise oma ülesandeks. Karmi juhtmõte on ka ikka mees ja pall. Üldse teeb Spordi meeskonnale

Meresõidu üksluisuse eemalepeletamiseks oli Rähni poolt kaasa võetud kohvergrammofon rea modern „schlager“-plaatidega. Ainsa meelelahutusena dekoreisijate seas tõmbas grammofon viimased oma ümber pealtkuulama ning sundis laeva ühele küljele viltu vajuma. Helsingi tolliametist pääsime grammofoniga, mille Tallinnas aegsasti Eesti tolliplommiga varustanud olime, tolliametnikkude vahelt läbi. Viimased imestasid, kui nad kuulsid, et grammofon kaasa võetud reisil mängimiseks, Soomes seda moodi veel ei harrastatavat.

Lõbusus kujunes lõpuks siiski kulukaks. Nädalaaegne mängimine nõudis paljuid plaate ohvriks ja maandudes Tallinna, oli kaasaviidud plaate asemel Eesti tollile vaid käputäis eboniiti ette näidata. — On põhjust karta, et Rähni viimast korda grammofoniga reisi ette võtab! —

* * *

Turu linnaelanikkude arv oli 700 a. juubelpidustuste, messi ja muude suursündmuste tõttu küllasõitvate kaas- ja välismaalastega julgelt 100 protsendi võrra tõusnud. Sellega kaasaskäiv korterikriis andis ennast valusalt tunda. Eesti meeskond paigutati viiekesi erakorteri ühte tuppa, raamidele ja kuschettidele. Kõrvaltoas asusid viiburlased Lamppu, Kuoka ja teised, ka viiemeheline grupp. Kahe meeskonna peale oli vaid 2 paraadükse võtit, viimane suleti õhtul juba kell 10 ning ükski võim ei avanud peale selle kella aja uksi. Tähenadatud olukord lõi kurja distsipliini ja korralikkuse väljapuhkamise suhtes ega lubanud nautida hilisajalisi suurlinna rõõmusid.

* * *

Eesti meeskonna nooremaks liikmeks ühispassis leiduva arusaamata vea tõttu osutus tegelikult vanemaid härrasid ja perekonna-isa Kesküll, kellel tahes ehk tahtmata arvestades ühispassi märkmetega ennast igalpool tuli registreerida sünd. 1909. a. — Tegelikult oli nooremaks liikmeks 300 mtr. värskel rekordimees ja 400 mtr. crack Korol (tartlastel hüüdnimega „Sõber“). Üle mere tehtud sõit, uued linnad, kõvad eelseisvad võistlused, võõras keel ja toidukaardid, viisid selle mehe hoopis tasakaalust välja, andes aset rea halenaljakatele seiklustele. Esimese tuleproovi tegi Korol läbi Turu vanas lossis asuvas ajaloolises muuseumis, kus tundi kolm ümberüldates tal ei silm nägemisest ega kõrv kuulmisest täis ei saanud ning surmani väsinult ja uimaselt koju kobis. Parem ei olnud lugu ka söögimajas, püüdes teistest erinevalt einetada, tellis ta omapead ning saades seaprae asemel soolaliha, oli ta omadega jällegi vahel. Äpardused jätkusid: habet ajama minnes, tekkis Korolil soov omal ka elektriga juukseid lõigata lasta, hoolimata sellest, et kaasatunud Rahn kogu aeg sõrmedega leppemärke andis, mis niipalju pidi tähendama, et see maksab palju raha. Koroli ükskõikne nägu venis aga pikaks kui habemeajaja temalt tehtud töö eest nõudis 21 Smk. (200 Emk.). Spordiplatsil võistluspäeval seadis Korol endale ülesandeks oma saamatusega teiste närve proovile panna: nimelt oli ta ikka kohal kui teda kõige vähem kusagil tarvis oli, selle eest enne defillee algust ja teatejooksu starti oli ta kui tinatuhka kadunud. Teisel võistluspäeval, mil 400 mtr. lõppjooks pidi olema, kasvas ärevus temas veelgi, stopper peos väntas ta kinnisilmi tuba mööda ringi, püüdes parajal ajal kella kinni vajutades oma aega saavutada, kuna need eksperimendid aga liig häid tulemusi andsid (43—46 sek.), siis tüütas ta oma reisaaslasid küsimustega, mis keegi tema aja arvab tulevat ning jäi arvamisele, et suudabki alla 50 sek. katta. Et võistluskavas 400 mtr. jooksule kohe rootsi teatejooks järgnes, ei lastud Koroli 400 jooksma minna ja kõik kaalutlused ja riskerimised nurjusid.

Ärasõidu päeval tabas sõpra rängeim saatuse löök, arusaamatul viisil kaotas ta kogu oma Soome ja vabariigi raha ära, mis mehe juba meeleheitele viis. Üle mere tagasisõidu ajal üksinda laevaninas istus ta mossis ja nukker kui „Must Kapten“ hukkuval laeval. Meeleolu muutus vast rõõmsamaks siis, kui Tallinna maandudes ühes kaasasõitnud „Pohjan poegade“ Korolile kindral Põdderi käepigistus langes, arvati teda eksikombel ka Soome vabadussõjalaseks.

* * *

Turu linna spordiplats Urheilupuisto asub kõrgel kaljurünkal, piiratud vähematest kungastest, looduslikult kenas kohas. Jooksurada, mis meile küll kõvana tundus, on Soome parimaid Helsingi kõrval. Ideaalsed on ka hüppe- ja heitekohad. Imelikuna tundub, et iga sportlane il mudes platsile harjutama, peab pileti lunastama 50 Spenni eest. Edasi ei pääse ilma ettemakstud kontributsioonita (50 Spenni) ka loomuilku vajadusi õiendama.

* * *

Kui meil kaevatakse nii pahatihtigi sportlaste ületreeningust või liig kõvast treeningust ning vähesest puhkusest enne võistlusi, siis saadud tähelepanekud Soome suursportlaste juures räägivad teist keelt. Näit. harjutas olümpia-võitja Larva vaatamata sellele, et teisipäeval ja kesknädalal võistlused ees seisid, veel pühapäeval kõvasti, minnes peale rajajooksu lõpetamist kaljudele ronimiskäike tegema, mida kõik Soome jooksjad harrastavat. Üllatavana tundus kui pikamaameistrid Martelin ja Kuokka võistluspäeva eelõhtul läksid dancing-halli jalakeerutusele nende keeles „jazzima“, ning võistluspäevahommikul sooritasid 10 km. jalutuskäigu ning vorm oli meestel esmaväärtuslik.

* * *

Turu linna ja maakonna sportlaspere on koondunud kahe suurema seltsi alla. Need on a. 1901 asutatud Turun Urheiluliitto ja 1906. a. Turun Riento. Esimesel on liikmeid üle 3000, teisel ligi 1000. Tööväe sportlased on koondunud Turun Veikoti alla.

Urheiluliidust on võrsunud sellised suured, nagu: Paavo Nurmi, Harry Larva, Koivunaho. Aineliselt seltsid on kaunis kehval järjel. huvitaval kombel puuduvad neil igasugused kinnisvarad, kas võimlate, spordiplatside, ujulate või uisurõõme näol.

Turu spordiplatsi omanikuks on linn, kes viimase 25 aastaks rendile annud kohalikule spordi edendamise seltsile Urheiluvstävät. Viimane annab platsi omakord seltsidele võistluste korraldamise puhul välja (üürihinnaga — 15% kogu sissetulekust).

* * *

Küsimus, kumb spordiala Turus rohkem tõmbab, kas jalgpall või kergejõustik, on raske vastata. Harilikudel jalgpalli- kui kergejõustiku võistlustel on pealtvaatajaid tasavägiselt. Kuid juhtudel kui Nurmi osavõtt kavas, on tihti peale pealtvaatajate arv 12.000-ni tõusnud, neist on suur osa väljaspoolt Turut, ka maakonnast ja teistest linnadest eriti päralt sõitnud.

* * *

Helsingi-Turu kiirrongil on muuseum ka siseseatud kõige mugavustega restoraan-vagun. Tagasisõidul tekkis Beldsinskil tahe viimast külastada, see jäi aga teatud vahejuhtumise tõttu kindlasti viimaseks ka edaspidi. Nimelt nõuti limonaadipudeli eest kõigiti ilmsüütu hind 2,5 Smk., kuid seda õelam oli vagunikonduktor, kes vagunis istumise eest 5 Smk. sisse kasseeris.

Budapestis rida häid saavutusi.

100 m — 1. Solt 10,8; 2. Raggamby 10,9; 3. Hajduk 10,9. 200 m — 1. Hajduk 22,7; 2. Odry 22,9; 3. Pinter 23,1. 400 m — 1. Barsi 50,0; 2. Szalay 50,5; 3. Kurunczy 51,5. 1000 m — 1. Böcher, Saksa, 2,35,2; 2. Roscas 2,36,3. Kuul — 1. Darany 14,70; Hujadi 13,75. Ketas — 1. Egri 44,81; 2. Marvalits 44,28; 3. Daranyi 40,36. Oda — 1. Szepen 62,22; 2. Takacs 55,99; 3. Guyrko 55,56. Kõrgus — 1. Kesmarki 1,90; 2. Farkas 1,70. Kaugus — 1. Meier, Saksa, 7,20; 2. Farkas 7,07; 3. Szabo 6,94.

— Borgmeyer jooksis Kreuznachis 100 m 10,7, Schnackert viskas oda 58,60 ja Hoffmeister heitis ketast 42,63.

Euroopa kaks tugevamat amatöör-jalgpallimeeskonda kohtasid jaanipäeval Kõlnis — Rootsi ja Saksa. Rootslaste tänavune võidukäik on olnud: võit Hollandi üle 6:2, Soome üle 3:1 ja Taani üle 3:2. Saksa on tuuseldanud Schveitsi 7:1, Itaaliat 2:1 ja mänginud Schotiga 1:1.

Praegust mängu jälgis 50.000 pealtvaatajat. Vastu ootusi näitas Rootsi enast kehvana, kuna Saksa kasvas kõrgemaks kui usutud. Mängu lõpp nägi rootslastel välja õige armetu.

Saksa suureks värvakütiks oli Hofmann, Dresden, kes toimetas tervelt kuus korda palli Rootsi võrku. Kolm väravat loeti, kuna kolm jäid arvestamata ofsaidide ja muude kõrvalmõjude (käega puutumine) tõttu. Mees oli arvatult terane ja võimsa löögiga. Esimene poolaeg lõppes 1:0, mis oli löödud 20 meetri kauguselt.

Norra — Taani 5:2.

Kopenhaagenis peeti jaanipäeval võistlus Norra-Taani. 20.000 pealtvaataja ees hävinesid kodulinnalased 5:2 (1:1). Esimesed väravakütid olid P. Jörgenson (Taani) ja Juve (Norra). Juve (2), Sverre Berg-Johansen ja Erling Anderson tõstsid seis 5:1 peale. Taani teine värav tuli karistuslöögist.

Tschehhoslovakkia — Lõuna-Saksa

kergejõustiku võistlus andis võidu 65⁵/₆:59¹/₆ vastu eelmisele. 800 m Kasch, Tschehhosl., 1,58,2; kõrgus — Bonneder, L. S. ja Mrtynek, Tsch., 1,80; 100 m — Eldracher, L. S., 11,2; kuul — Uebler, L. S., 15,14; teivas — Korejs, Tsch., 3,60; 110 m. tõk. — Jandera, Tsch., 15,6; 200 m — Wichmann, L. S., 22,4; ketas — Douda, Tsch., 43,86; 5000 m — Koszak, Tsch., 15,31,4; kaugus — Kopp, L. S., 6,78,5; 400 m — Neumann, L. S., 51,6; oda — Benesch, Tsch., 55,09.

Kaunase pallielu.

Teise külalisena, kes väljaspoolt siia tulid nahkkuuli veeretama, oli Riia Wanderers, mängides laupäeval, 22. juunil, Makkabi vastu õige nigelat mängu ja võitis 1:0, poolaeg 0:0, kusjuures nurgalöögid 7:2 Makabi kasuks.

Pühapäeval, 23. skp., mängisid Wanderers — LFLS. Mäng õige vaheldusrikas, suure bravuuriga ning õige kiire tempoga.

Juba teisel minutil pääseb LFLS juhtimisele, liües 1:0, millise vahekorra juure ka poolaja lõpuni jäävad. Teisel poolajal lööb LFLS 2 väravat nurgalöökidest ja 1 värava karistuslöögist. Wanderers lööb enda kasuks 2 väravat, sellest ühe 11. mtr. löögist. Terve mäng lõpeb 4:2 LFLS'i kasuks, nurgalöögid 8:4, ka LFLS kasuks.

Nii siis pidi Wanderers samuti kui RFK siit kaotusega lahkuma.

Täna jõudis siia treener Nagy, kes omal ajal meil Eestis tegutses.

Hra Nagy on treeneriks Kaunase jalgpalliidu poolt palgatud.

Joh. Holsmann.

— Väravasadu Riias. Wanderers lõi ASK't 7:0 (2:0) ja RFK LSB't 5:0 (2:0).

— AIK mängis Helsingis HJK ja IFK koondusega 4:3 (3:1). AIK oli tugevdatud Stokholmist juuretunud mängijatega.

— Kopenhagen B lõi Stokholmi B'd jalgpallis 3:1 (1:0).

Viini Cricket — Sport.

1. lhk. järg.

väga suuri raskusi mängida ilma fouli-deta. Tribüünil istuvad liidu vahekohtunikud kõnelesid omavahel, kas ei tuleks Karmil keelata hoopis jalgpalli mängimine ära.

Esimene poolaeg lõppes 1:0 viinlaste kasuks. Teist poolaega mõtleb Sport nähtavasti kasutada revanscheerimiseks. On jätnud välja ka Üprausi ja pannud asemele Biiberi. Enne kui mäng saab aga veel areneda, tuleb uus üllatus. Spordi kaitse on tulnud õige ette, austerlaste vasakäär murrab läbi ja traavib värava poole. Välgatab löök. Tipneril näib vist, et pall läheb outi, kuid löök tabab posti sisekülge ja pall hüppab sealt võrku. 2:0.

Nüüd läheb mäng päris lahinguliseks. Püütakse üksteist võimalikult vigastada. V. Silberg läheb vasakul äärel oma vastasmängijaga vormiliselt kaklema. Kumbki annab teisele vastu vahtimist. Vahekohtunik V. Rõks tahab kõrvaldada mõlemad väljalt, kuid kumbki ajab sõrad vastu. Kulub hulk aega kauplemiseks, enne kui karistusosalused suudetakse kõrvaldada väljalt.

Mäng ei muutu aga leplikumaks, üks inetus jälgib teist. Varsti on vahekohtunik sunnitud kõrvaldama väljalt austerlaste kesktormaja. Mees kutsub maad ja taevast oma süütuse tunnistajaks ja peab hulk aega enne laata, kui söandab kaduda piirijoone taha.

Viimaks saab ka Sport värava. Karm viis palli läbi ilusti ja valas ka kena pommi. Seisu 2:1 juures võideldakse mõlemalt poolt südilt, kuid kaugemale ei jõuta.

Sport rikkus teisipäevase mänguga selle mulje, mida ta oli jätnud kena võiduga AJK. üle.

Paavo Nurmi jälle Soomes.

Pikema võistlusmatka järele Ameerikas jõudis Paavo Nurmi Soome tagasi. Läbisõidul Stokholmist on Dagens Nyheter intervjuerinud teda.

Nurmi on avaldanud, et ta kavatseb esialgu puhata ja ravitseda põlve, millele ta tegi haiget laevatreeningul Ameerikasse sõites. Vigastus tegi tal kogu aeg tuska Ameerikas ja takistas ka saavutuste edu. Sügisepoole hakkab Nurmi jälle harjutama ja on võimalik, et ta võtab osa juba Rootsi-Soome maavõistlusest. Peale maavõistlust kavatseb Nurmi treenerida maratoni vastu ja minna võistlema Stokholmi. Ameerikasse ei lähe Nurmi nii pea, kuid seevastu Jaapani. Ta hõõruja Hakoniemi tuleb Ameerikast varsti ühes Purjega ära. Ritola on puhanud tükk aega, kuid paneb varsti jälle auru peale.

Ameerikast ei ole oodata nii pea pikamaajooksjaid. Lermond on väga lubav mees keskmaas, kuid jookseb alles halba stiili. Tuletab stiilit meele suurel määral Tavernarit, kelle tänavused hülgajad ei ole Nurmile üllatus, kuna ta juba läinud-aastastel Budapesti võistlustel nägi Tavernarilt haruldast jõurikkust.

Usutleja küsimusele harjutuskavade kohta tähendas Nurmi, et võimatu on anda kõigile ühtlaselt sobivat treeninguretsepti. Ise harjutavat ta väga kõvasti, koguni harjutuspäevade hommikul, kuid igal jooksjal on tarvilik aastaks kolm-neli

kuud puhata. Puhkusel on Nurmi keharraskus 69 kg, treeningukuudel 64 kg.

Lõpuks tähendas Nurmi, et ta kavatseb lähemal ajal abielluda, kuna üksinda olevat ikka igav elada.

Politseivõistlustel keni tagajärgi.

Tallinna politsei spordiring korraldas 19. ja 20. juunil mitmekesise kavaga võistlused. Võisteldi A ja B klassis. Kergetõustiku A klassis olid tagajärjed: 100 m — 1. v. kordn. Villo 11,4; 2. konst. Pupart 45 sm. järel; 3. konst. Steinberg 1 m. 200 m — 1. Pupart 23,6; 2. Villo 23,7; 4. abikom. Tann 24,6. 400 m — 1. Villo 52,7; 2. Pupart 53,3; 3. konst. Luik 54,9. 1500 m — 1. konst. Laurson 4.23,3; 2. kordn. Kurm 4.34,3; 3. konst. Torbek 4.53,8. 5000 m — 1. Laurson 16.38,4; 2. Kurm 16.49,0. Kaugus — 1. Pupart 6.52; 2. Steinberg 6.10; 3. Villo 5.89. Kõrgus — 1. Steinberg 1.65; 2. Villo 1.55; 3. Pupart 1.55. Kolmik — 1. Torbek 12.62; 2. Pupart 12.34; 3. Steinberg 12.32. Teivas — 1. Steinberg 2.90; 2. Teearu 2.80; Villo 2.70. Kuul — 1. konst. Suuk 13.54; 2. v. kordn. Neumann 13.36; 3. Teearu 12.35. Ketas — 1. Suuk 38.52; 2. Neumann 38.48; 3. Tearu 36.10. Granaadiviske — 1. Neumann 54.12; 2. Suuk 52.00; 3. Pupart 48.49. Raskus (12,5 kg.) — 1. Teearu 15.78; 2. Neumann 15.34; 3. Suuk 14.63. Parimaks sportlaseks tunnistati kergetõustikus A. Pupart, kes omandas sellekohase auhinna.

Salo võitis Ameerika mandrijoosu.

Mr. C. C. Pyle'i teise mandrijoosu, mis seekord läks Nev-Yorgist Los-Angelessi, võitis läinud nädalal soomlane John Salo, elukutselt Ameerika politseinik, ajaga 525 tundi 57 minutit. Teiseks tuli Inglise söekaevur Peder Gavuzzi, kes sünnipoolest itaallane, ainult 2 minutit 47 sekundit halvema ajaga. Kolmas oli itaallane Giusto Umek ajaga 538 tundi 6 minutit. Salo sai auhinnaks 25.000 dollarit. Teine auhind oli 10.000 dollarit ja kolmas 7.500 dollarit. Jooksu lõpetas 19 meest.

Läinud aastal korraldatud mandrijoosu võitis ameeriklane Andrew Payne, kelle koguaeg oli 573 tundi 4 minutit ja 34 sekundit. Ei ole teada, kas maa nüüd vastupidi jookstes oli veidi lühem kui läinud aastal. Läinud aastal oli maa pikkus 3422 miili ja jooksu lõpetasid 55 meest. Salo oli läinud aastal teine.

Möödunud korral startis mandrijoosus terve rida soomlasi, tänavu ainult kolm — Salo, Vanttinen ja Suominen. Kaks viimast katkestasid poolel teel jooksu.

Salo on 34 aastat vana ja pärit Viiburist. Ameerikas elab ta 18 aastast saadik, teenides esmalt allohvitserina Ühisriikide mereväes, siis madrusena ühel jõelaeval, kuna ta läinud aastal astus politsei teenistusse väikeses Passaici linnas.

Norra — Soome 4:0.

Soome tubli esinemise järele Stokholmis tuli suur kaotus Oslos üllatusena. Mäng algas soomlaste pressiga, mis kestis kuus minutit. Åströmi tubli söödu löi Lehtinen üle värava. 7. min. löi Norra heaks värava kesktormaja Juve. 14. min. oli Norra heaks nurgalöök. Tekkis rüse-

lemine, kust Juve löi peaga 2:0. Norralased löid veel kohe kaks väravat, kuid vahekohtunik ei tunnistanud neid. 29. min. löi Norra vasaksisemise Anderseni kaudu 3:0. Ka teisest poolajast juhtisid norralased 15 minutit, kuid siis suutsid arendada ka soomlased väärilise mängu. Kaverna saadab kord palli Norra võrku, see loetakse aga suluks. Lõpul väsisid soomlased ja Juve lüüab 4:0. Vahekohtunik oli Olsson, Rootsi.

Rootsi — Taani 3:2.

Rootsi-Taani jalgpalli-maavõistlus peeti Göteborgis 24.000 pealtvaataja juuresolekul. Võistlust olid sõitnud kõigest Rootsi linnadest jälgima sedavõrt rahvast, et ei jätkunud hotellidest.

Rootslased algasid võistlust veidi närviliselt, söödud tulid ebapuhtad ja markeerimine nõrk. Taani kesktormaja Paul Jørgensen murdis juba teisel minutil läbi ja läkitas jõulise pommi, mida Sigge Lindbergil läks korda mahaviskega minema poksida.

9. min. sai paremäär Nilsson (AIK) vasakult palli ja viis Rootsi juhtimisele. Jatkub vahelduv mäng, kus eriti suurt tööd teevad kumbagi poole kaitsjad. 33. min. tsendardab Kroon, Rydell lööb peale, kuid väravavaht tõrjub. Kaufeldt (AIK) saab palli ja lööb 2:0.

Teise poolaja 5. min. teeb Rootsi vasakäär 3:0. Väravavaht oli petetud väljale ja pall läks tühja võrku. 65. min. saavad taanlased esimese värava. Kohtunik teeb eksituse Rootsi värava all ja viskab palli üles, kus see surutakse momentaalselt võrku. 85. min. murrab taanlane Uldall läbi ja lööb 3:2. Mäng läheb nüüd eriti ägedaks, taanlased püüavad kõigest jõust viigistada mängu. Rootslastel pääseb veel Rydell läbi, kuid lööb 5 meetrilt üle. Rootslased ei olnud rahul vahekohtunik Bouwensiga. Nende arvates oleks võinud mäng lõppeda ka 3:0 Rootsi heaks.

Pariisi esivõistlused

kergetõustikus peeti Jean Bouini staadionil. Ladoumegue jooksis 1500 m 3.56,2, teine Dabat 4.04,2. Moulines jooksis 400 meetril uue Prantsuse rekordi 48,4, teine Jackson 49,2 ja kolmas Feger 49,8. Sureaud võitis 100 m 11,2, läinud-aastane meister Cerbonney jäi lõpujooksus viimaseks. Viel oli esimene tõkkejooksus 15,8. Noel tõukas kuuli 13.91. Menard hüppas kõrgust 1.90 ja Lewden 1.83. Dartigues jooksis 5000 m 15.06,0, Leclercque 15.07,2 ja Demey 15.10,6.

— Aston Villa töötas möödunud aastal 12.504-naelalise ülejäägiga.

— Parimad raskekaalu poksijad maailmas on Ameerika juhtiva lehe „The Ring“i arvates järgmised: 1. Jack Sharkey, Ameerika, 2. Max Schmeling, Saksa, 3. George Godfrey, Ameerika, 4. Paolino Uscudun, Hispaania, 5. Young Stribling, Ameerika, 6. Otto Porat, Norra, 7. Emmet Rocco, Ameerika, 8. Ricardo Bertazzolo, Itaalia, 9. Jim Maloney, Ameerika, 10. Johnny Risco, Ameerika.

— Norra rekordi 5 km jalgrattasõidus (baanil) püstitas Jens Bakken 7.44,1.

— Kreigsman, kuulus Rootsi treener, on saanud Ameerikast ettepaneku, tulla juhtima Los-Angelesi olümpiastaadioni kordaseadmise töid.

Eesti suurim saavutus peale Klumbergi päevi.

Beldsinski vormis, mis võib viia maailmaeliidini. Neli Eesti rekordi Turu võistlustel.

15.—23. juunini elas Turu linn üle 700 a. juubelpidustusi. Rikkalikku pidustuste kavasse oli põimitud suured rahvusvahelised kergejõustiku võistlused ja Hansa linnade vahelised teatejooksud (Stokholm, Turu, Tallinn). Tõmbenumbrina 25 km. maratonijooks Naantali — Turu. Võistlustele olid kolm osavõtjat riiki välja saatnud oma paremad jõud: rootslaste 4-meheline grupp esitas tugeva lühikesemaajooksjate meeskonna, kellest Skjöld ja Hammargren ja Andre tänavu 400 mtr all 50 sek. katnud. Soomlaste eliidi moodustasid maailmameistrid ja rekordimehed: Penttilä, Harry Larva, Martelin ja rida tuntumaid esimese klassi jooksjaid: Koivunaho, Laaksonen j. t. Eestist olid kohale sõitnud teatejooksu meeskond koosseisus: Rähn, Kesküll, Korol, Tiisfeldt ja 1500 ja 5000 mtr. jooksude pikamaameister ja -rekordimees Felix Beldsinski. Osavõtjate arv tõusis 95-ni, missuguse arvuni meie oludes suudavad vaid esivõistlused küünida.

Eesti meeskond saabudes Turusse laupäeval, tegi pühapäeval väikese harjutuse Urheilupuistos asuval jooksurajal. Viimane asub looduslikult kenas kohas, mäel kaljude vahel, ja on parimaid Soomes. Rada tundus Tallinna staadioniga võrreldes kõvana, võttis vaid 1½ cm. pikkuseid naelu sisse. Rajal nähti harjutavat Harry Larvat kergel sammul, kõrgel hoitud käte ja liikuvate puusade ja rinnakastiga. See on meie turulaste lootus ja kuulsus, tähendas meiega kaasasolev soomlane uhkelt.

Ilm võistluspäevadeks oli kõigiti korralik, puhus vaid kerge tuul. Avamistseremooniat alustati kohtunikude ja võistlejate piduliku väljamarssimisega, eel Eesti meeskond lipukandja Koroli järel, siis rootslased ja soomlased. Võistlejate defileerimine jättis kõigiti võimsa mulje ja kutsus 3000-pealises vaatajaskonnas elavad kiiduavaldused esile. Võistlusil viibisid auvõõrastena peaminister Mantere, rida Soome kõrgemaid sõjaväelasi ja äsja Ameerikast saabunud suurjooksja Paavo Nurmi.

Avamistseremooniale järgnes kohe 200 mtr. eeljooksud, lõppjooksu pääsesid kõik 3 rootslast, 2 soomlast ja Kesküll, parim aeg rootslasel Skjöldil 22,7 sek.

Lõppjooksus, mis 15 min. hiljem peetakse, on Kesküll alul viimane, hoides jõudu lõpupoole, ei jõua aga lõhkikärisenud vahet enam tasa teha ja jääb viiendaks ajaga 23,7. mis rahuldav. Võitja Skjöldi aeg 22,7 sek.

Poole miili jooksus on osavõtjaid 7. Stardipaugu järele asub vedama olümpia-võitja Larva, kergelt kattes esimese 400 mtr. 56 sek. Kümnekond meeditrit jälitavad ülejäänud Tiisfeldtiga eesotsas. Lõppsiirgel spurdivad Soome 1500 mtr. tuusad Koivunaho ja Lehtonen, surudes Tiisfeldti neljandaks. Larva aeg 1.56,7, uus Soome rekord (end. Vilén 1.58,5), võetakse müriseva käteplaginaga vastu. Tiisfeldti aeg 2.01,7 on uueks Eesti normiks. Kuulis ei tule vanameistril ja igavesel üliõpilasel Torpol tõuked välja. Hiiglasel kehakaaluga Malmivirta saavutab ka vaid 12.82. Kuul on soomlastel tänavusel hooajal nagu meilgi Eestis nigel, paremad mehed ei taha kuidagi jalgu

alla võtta. Kõrgushüppes saavutab HKV lubav jõud Bergman 180. Kaugushüppes noortele võidab pikakasuline Fäldén 6.39, edasi veel rida lubavaid jõude, kõik 6 mtri mehed, kuna meil isegi vanade seast praegu sõrmede peal 6 mtri ületajaid lugeda võib.

5000 mtr. jooks kujuneb võistluspäeva sensatsiooniks, meie Felix Beldsinski on tagasihoidlikult arvamist avaldanud, parandada hea raja ja kõva konkurentsi juures tema päralt olevat rekordi 15.20 peale. Stardipaugu järele asub ta uskumata kiirel sammul vedama, jättes esimestel ringidel soomlast 25 mtr. võrra järele — esimene 400 möödub 65 sek. 800 mtr. 2.10, 100 mtr. — 2.50, 1500 mtr. 4.22 (!) ja 2000 isegi 5.55,5 ning 3000 mtr. 9.02,3 — uus Eesti rekord, 4000 mtr. — 12.10, — on sel-

Felix Beldsinski Tallinna saabumisel.

ge, et rekord puruneb. Viimase ringi alul pressivad soomlased ligi, kuid vaid Potila jõuab mööda minna ning jooksu 15 mtr. edumaaga toreda ajaga 15.05,7 lõpetada. Teiseks platseerib kindlalt Beldsinski — 15.07,9, valjud juubeldused ja soomlaste: „Eesti, hei! hei! he!“ hüüded. Lõpptulemus 4 meest alla 15.20 kinnitab, et Soome pikamaajooksjate varu järgnevak olümpiaadiks küllalt tugev on.

400 mtr. eeljooksust ütlevad paljud osavõtjad, nende seas eestlased Kesküll ja Tiisfeldt, ära, kuna kohe järgnema peab 4x100 mtr. teatejooks. Ja ta tulebki.

Loosi järele tõmmatud teede järjekord I — Rootsi (Stokholm), II — Eesti (Tallinn), III — Soome (Turu).

Kuna soomlaste võitmiseks oli lootusi, sest üksikvõistlejad meil nende omadest kahtlemata paremad olid, tõi Eesti meeskonnale kaotuse teatepulga andmise juures kobamine ja väärnähtus, et pulgasajad vastuvõtmisel mitte küllaldast kiirust sisse ei saanud. Tuli leppida väga keskpärase aja juures kolmanda kohaga: Stokholm — 43,2; Turu — 44,9; Tallinn — 45,1.

Teine võistluspäev möödus sarnaselt esimesele kauni ilma juures, rõõmsalt levisid kolme riigi lipud mastides, pealtvaatajaid oli kogunud üle 3000, päevakavas oli ju 25 km. maratonijooksu lõppvaatus ja rekordimees Penttilä esinemine odaviskes. Alatakse 100 mtr. eeljooksudega.

Kõik kolm rootslast Skjöld, André ja Ahlm raiuvad end lõppjooksu, näidates eeljooksudes mõõdukaid aegu 11,7, ning lõppjooksus omandasid kergesti enestele kolm esimest kohta 1) Skjöld 11,2; 2) André; 3) T. Ahlm.

400 mtr. lõppjooksus esines rootslastest vaid nende kõvem mees Hammargren, kuna teised end teatejooksuks hoidsid, mis tõttu ka meie Koroli teatejooksu huvides võistlusest keelduda tuli. Pikk ja sihvakas rootslane, hiiglasammul vaevalt kuulduva jooksu juures, näitas hiilgavat aega 49,7. (Tema ütelusel olla ta Rootsisis teine mees sel alal, s. o. Petterssoni järgmine). Teiseks tuli tallinlastele hästitutud helsinglane Huhta — 51,4.

1500 mtris lahkuvad stardist 11 meest. Algab kiirel tempol juhtimist Larva, kattes 400 mtr. 61,5; 800 — 2.08,5; 1000 mtr. — 2.43 ja 1500 mtr., lõpus jättes pingutuse järele, 4.02,7.

Teise koha peale on kibe võitlus Koivunaho ja Lehtose vahel, mis neid Larvale lõppsiirgel õige lähedale toob ja kena tulemuse annab K. — 4.04,1; L — 4.04,5.

Meie poolt osa võtnud Beldsinski jõuab päralt kaheksandaks ajaga, mis parem Eesti rekordist (4.11,0 I. Villemson 1917) — 4.10,6. 10 meest sel võistlusel alla 4.15,0!

Üllatuse valmistab 25 km. maratoni jooksu lõppvõistlus — 6 km. matka pikusel staadioni välisrajal. Väikeste vahe- aegadega saabuvad maanteejooksjad võrdlemisi värskest rajale, eesotsas Kuoka (Viiburi), siis Jussila (Tampere) ja 3) võitjaks oodatud Amsterdami olümpiaadi 3. koha omanik maratonis Marttelin, kes hiljem kõneles, et kõva alguse juures vahe liig suureks minna lasknud. 11. jooksjast lõpetavad jooksu 9. Võitja Kuoka aeg 1 t. 25 m. 27,5; kõige nõrgem aeg — 1.34.42,5.

Odaviskes üllatas end maailmarekordimees Penttilä oma tugeva hoo ja ajaviit-

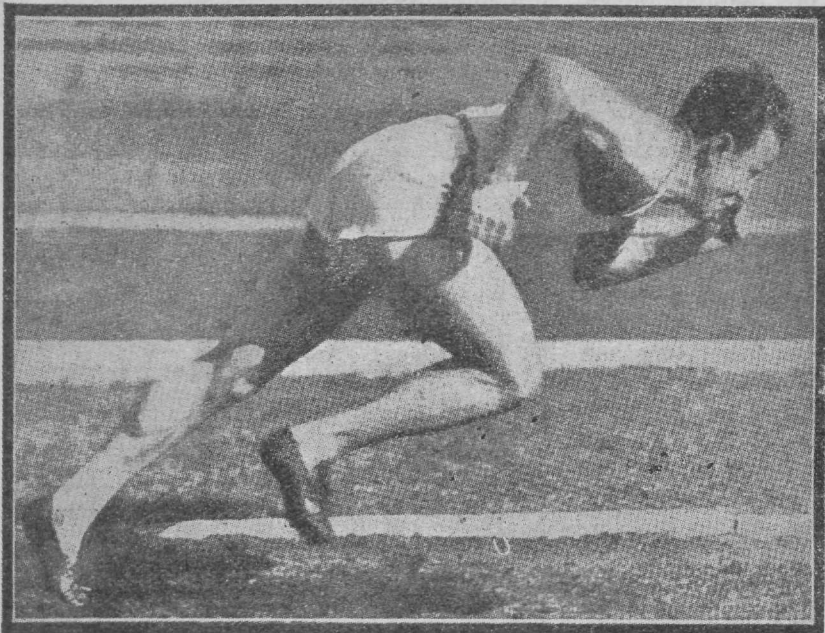

Hannes Potila, Soome uus jooksutäht.

Kaks momenti maailma kiireimast mehest.

Ameerika üliõpilane George Simpson, kes tänavu jooksnud 100 yardi 9,4 ja 220 yardi 20,6

Turu võistlused.

4. lhk. järg.

matu rebimise tehnikaga seni nähtud stiilid. Tema visked kujunesid: 63.00; 60.30; 63.95; 61.00, 64.63 ja 62.50. Käest vihis oda keerleva telgliikumisega, kadudes õhku nagu väike täpp.

Raskekaalus olev süllapikkune viiburlane Lamppu halva tehnikaga 59.68.

Kaugushüppes paneb Rähn ennast tunnustatud paremuse näol maksma. Omades tugeva jõukontsentratsiooni hoovõtmises ja hüppelaua õigepaikeses tabamises, saavutab ta kolme viimase hüppega — 7.10; 7.10 ja 7.14. Elavad kiiduavaldused, millega Soome publik sugugi tagasihoidlik pole. Teiseks tulnud Soome vana hüppemeister Sandström (Riento) suudab küünida 687-ni. Teised kõik nõrgemad. Päeva lõppnumbriks on Rootsi teatejooks 100+200+300+400 mtr. Eestile kukub loosiga I tee; Rootsile — II; Soomele — III. Rootslasi võita on võimata, kuna neil katavad 200 mtr. — 22 sek. sisse ja 400 mtr. alla 50-ne sek., kuid eilne kaotus 4×100 teatejooksus tuleb tasuda. Stardist lahkuvad 100 mtr. mehed, juba on näha rootslaste ilmne paremus, kuni 200 mtr. vahetuseni on jooks soomlastega tasavägine, kuid lõpusõna ütlevad 300 ja 400 mtr. Korol ja Rähn, ning vahe rootslastega väheneb; 1. Rootsi (Stokholm) 1.59,7; 2. Eesti (Tallinn) 2.01,9 uus Eesti rekord; III Soome (Turu) 2.06,2.

Teatejooksu tulemus mõjus kogu meeskonna liigetele tujutõstvalt, sest see- ga pääsis igaüks auhinnale.

Võistluse lõpul oli ühes kohalikus dancing hall'is auhindade jagamine, mida toimetas võistluste ülemkohtunik Turun Urheiluliitto esimees A. Karlsson. Peale isiklikkude väärtuslikkude auhindade, mis Turu linna vapiga kaunistatud, omandas iga välisosavõtja Soome pussnoa. Auhinnana paremale välismaalasele omandas Felix Beldsinki suure kristallvaasi 5000 mtr. jooksu puhul. Võistluste parema võistleja auhinna omandas Harry Larva. Maratonivõitja Kuokka sai kuldkella. — Eesti kergespordi tasapinna kohta avalda-

**Vähesel arvul
E. Spordilehe
eelmsi aastakäike
talituses saa-
daval hinnaga
à 4 krooni.**

sid soomlased kui ka rootslased kiitvaid arvustusi.

Tehniilsed tagajärjed:

100 mtr.: 1. Skjöld 11,2; 2. André 1,8 mtr.; 3. Ahlm 2,7 mtr.

200 mtr.: 1. Skjöld 22,7; 2. André 1,20 sm; 3. Ahlm 2,70 sm.

400 mtr.: 1. Hammargrén 49,7; 2. Huhta 51,4; 3. Lindroos 52,1.

804,5 mtr. ½ miil: 1. Larva 1.56,7 (Soome rek.); 2. Lehtonen 2.00,7; 3. Koivunhalo 2.01,4; 4. Tiisfeldt 2.01,7 (Eesti rek.).

1500 mtr.: 1. Larva 4.02,7; 2. Koivunhalo 4.04,1; 3. Lehtonen 4.04,5.

5000 mtr.: 1. Potila 15.05,7; 2. Beldsinski 15.07,4 (Eesti rek.); 3. Toivonen 15.14,6.

25 klm.: 1. Kuokka 1.25.27,5; 2. Jussila 1.26.08,6; 3. Marttelin 1.27.06,5.

Teatejooks 4×100 mtr.: I Stokholm (Skjöld, André, Ahlm, Hammargrén) 43,2; II Turu (Fäl- den, Aho, Tienari, Sandström) 44,9; III Tallinn (Tiisfeldt, Kesküll, Korol, Rähn) 45,1.

Teatejooks 400+300+200+100 mtr.: I Stokholm (Ahl, Skjöld, André, Hammargrén) 1.59,7; II Tallinn (Kesküll, Tiisfeldt, Korol, Rähn) 2.01,9; III Turu (Sandström, Aho, Tienari, Leh- tonen) 2.06,2.

Kaugushüpe: 1. Rähn 7.14; 2. Sandström 6.87; 3. Sjöman 6.70.

Kõrgushüpe: 1. Bergmann 1.80; 2. Sjöman 1.75; 3. Winther 1.70.

Kuulitõuge: 1. Torpo 13,75; 2. Vinter 13,20; 3. Malmivirta 12,82.

Odaheide: 1. Penttilä 64.63; 2. Lamppu 59.68; 3. Lahnaviikki 57.44.

Eesti meeskond saabus Tallinna laeval ree- del, 21. juunil.

J. T.

— **Eero Berg**, tuntud Soome pikamaa- jooksja ja kolmas mees Pariisis 10.000 meetril, matkas neil päevil Brasiiliasse.

— **Hellas**, Stokholm, on liikmete arvu poolest Rootsi suurim selts. Tal on 935 liiget, kuna Djurgardenil on neid 808, Gö- tal 747 jne. Linneal on kõigest 160 liiget.

Praha jalgpall.

Kord oli Praha Sparta maailma pari- maid jalgpallimeeskondi ja Sparta nimi oli igauhe suus. Siis tulid mõned lahjad aastad. Tagaliinid seisis küll kindlalt kohal, kuid edurivis ei klappinud asi sugugi. Loodeti siis Schafferi juurevõitmisega saavutada hiilgevorm, kuid ungarlane ei sobinud tsehhidega hästi kokku ja läks vanderselli kutses jälle edasi. Sparta nimi kahvatas ikka enam, Slavia tugevnes ja läks Spartast mööda, ka Viktoria Ziz- kov rühkis vanameistrist mööda. Täna- vustel esivõistlustel jäi Sparta kolmandale kohale. Isegi provintsimeeskondade talt- sutamiseks ei tahtnud küünida Sparta jõud. Teplitz tundis ennast vähemalt sama tugevana kui Sparta, ei saanud aga „poliitilistel põhjustel“ esimeses klassis kaasa mängida.

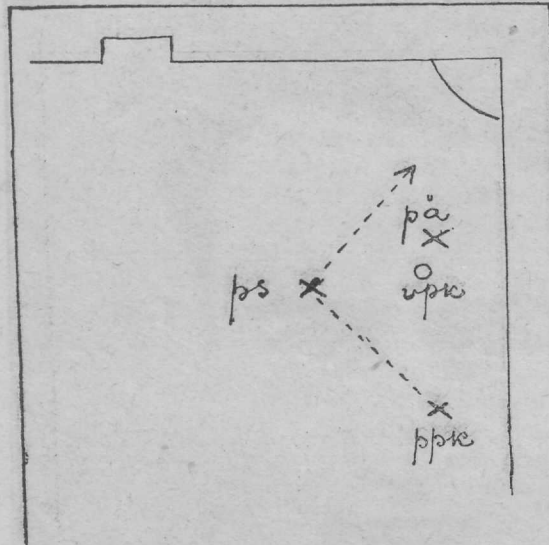
Teplitzis mängib austerlane Haftl, kel selline kuulsus, et Austria liidukapten Hugo Meisl viis ta läinud aastal liidumees- konda, mil puhul Doonau riik pühitses suurvõidu Itaalia üle 3:0. Nüüd on pikka- de läbirääkimiste järele suudetud Haftl võita Spartale. Kulisside taga räägitakse, et kompensatsiooniks selle eest on Sparta lubanud Teplitzile võimaldada kaasamän- gimise esimeses klassis. Hiljutistel kvali- fikatsioonivooru võistlustel läks Spartal juba korda lüüa Viktoria Zizkovi 7:3, kus- juures esimene poolaeg oli 5:1. 16.000 pealtvaataja poolt kanti Haftl sel puhul väljalt ära õlgadel.

— **Zorilla** ujus Santiagos, Tschillis, 100 m vabalt 1.00,8, 100 m selili 1.17,4 ja 400 m vabalt 5.18,0.

Jalgpalli taktika.

Söötmine. Kui pall on vallutatud, ei ole kõik veel tehtud. Pall peab toimetatama tarvilikku kohta ja niiviisi, et ta seal oleks kohe kasutatav. Palli peab, niipalju kui vähegi võimalik, hoitama maa-

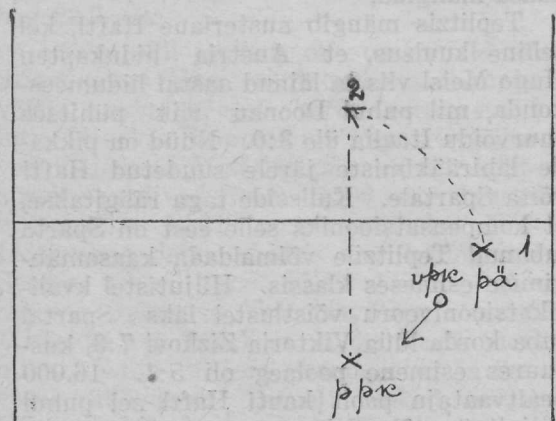
49. Parempoolkaitsja (ppk) kasutab paremsisemist kui mänguseina, et vastase poolkaitsjast (v) mööda mängida ja toimetada palli paremäarele.

pinnal. Pöörlemist (vinte) peab andma ainult siis, kui see tarvilik ja möödapääsmatu. Kui näit. pall veetakse ümber vastase, on tal harilikult vint peal. Siis sünnib see teadlikult ja on oma kohal. Kui pall omandab aga pöörlemise puuduliku tehnikaga löögist, on see loomulikult viga.

Maasööt on vastu võtta hõlpsam kui kõrget või poolkõrget, ka läheb ta kiiremini, nii et vastasel on vähem võimalusi ta äranäppamiseks. Reeglikohaselt mängib poolkaitsja palli ikka oma ajaja kätte. Maapalli vastuvõtmisel on väike kärmas ajaja soodustatud seisukorras, kuna õhupalli vastuvõtmisel on seda pikk ja tugev kaitsja.

Täpne söötmine ei tähenda seda, et pall peab veeretatama otsekohe ajajale jalgade vahele. Vahel peab see ju nii sündima, kuid alati mitte. Ruumi võitmiseks ja vastasest möödämängimiseks on sageli soovitatav sööta punktile, mis seisab vabal maa-alal, kus ajaja võib saada palli jooksul ja vastase poolt segamatult kätte. (Vaata joon 50.)

Mängijad peavad tundma üksteist põhjalikult. Kui üks näit. mängib teisele, kes vast on kaetud, palli otse jala juure, siis on tal sellega kindel eesmärk, vähemalt peaks tal olema seesugune! Siis nõutakse

50. Vasakpoolkaitsja (v) ootab söötu parempoolkaitsjalt (*) ääreaajajale positsioonis 1. Selle asemel söötab parempoolkaitsja otse ette. Ääreaajaja jookseb positsioonilt 1 positsioon 2-le.

mängijalt, et ta mängiks palli otsekohe edasi ilma surmamata ja dribbeldamata. Teda kasutatakse kaasmängija poolt sel juhul vaid kui seina teatavas mõttes, millest pall peab kindlas nurgas pörkama eemale. Et kombinatsioon klapiks, on tarvis, et kaasmängija mõistaks kavatsust. (Vaata joon. 49.)

Enamusel juhtudest mängitakse palli vabas ruumis. Tempo ja suun peavad vastama sellele, kellele pall määratud. Õige tunne on siin kõik.

Püstsööt (otsesööt) on reeglikohaselt kõige tulusam. Ta läheb edukalt vastase seljataha ja „vale“ poolelt mööda.

Kuigi madal sööt peaks olema peamine nõue, on ka juhtusid, kus kõrge või poolkõrge sööt on taktiliselt õige. Näit. umiku puhul vastase värava all, kui värava-vaht või kaitsja saadavad palli kuidagi väljale. Kui aga kuidagi võimalik, peab juureruttav poolkaitsja sel puhul lööma palli jala siseküljega kõrge sööduna jälle värava all. Madalsööt nurjaks lootusetult.

Ka karistus- ja vabalöögil on mõnikord tulus palli nii tõsta, et ta langeks järsult värava ette alla. Eriti kui kaitse seisab ees. Kuid mitte liig lähedale väravavahile. Mitte ka saapaninaga! Karistuslööke on kõige otstarbekohasem sooritada ristamisega, see on ühelt tiivalt teisele. See loob vastase tagaliinidele ebamugava seisukorra. Kõik osutuvad valesti platseerituks, kuna meie edurivi jookseb pallile peale. Lööök sooritatakse jala siseküljega, nagu tsenderdus, et pall jääks ikka mängu.

Mängus näeb tihti, et üks mängija lööb kohe palli ära, kuna teine surmab selle ja jookseb vast veel mõned meetrid palliga. Kas on see ükskõik, kuidas toimuda, või mitte? Kui mitte, siis tõuseb küsimus:

Millal surmata, millal otse edasi mängida?

Kui oma kaitse on positsioonist väljas, mängi, niipalju kui võimalik, aeglaselt, äraootavalt. Sunni ääreaajajat väljapoole, võimalikult isegi kuni nurgalipuni. Ajaraisk läheb kasuks oma kaitsele.

Muul juhul aga mine kiiresti peale ja katsu edasi jõuda!

Kui oma meeskond on pealetungil, on võimalus jällegi kasutada mõlemat varianti. Viivitamatult mängitakse siis, kui oma mees seisab hästi ja vabalt. Siis suudab ta kasutada ära oma soodustuse. Kui poolkaitsja viivitab nüüd, läheb vastase seisukord tugevamaks ja edu võimalused halvenevad taktiliselt.

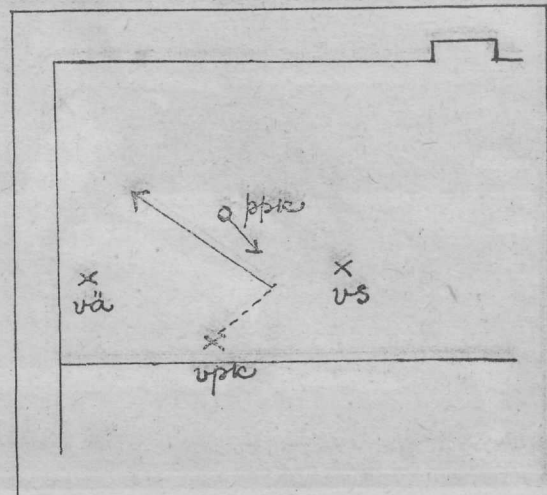
Kui vastane aga katab hästi, siis tuleb vedada ise palli, et vastast tõmmata ära oma inimeste juurest. Kättemäng võib sündida alles selle järele.

Poolkaitsja peab olema valmis ka söödu vastuvõtmiseks oma ajajatelt. Selleks otstarbeks peab ta mängima enast vabaks ja asetuma nähtavalt. Kui näit. oma ajaja jookseb palliga enese värava suunas ja vastane jälgib teda, on tal väga raske ümber pöörata vastasest puutumata, — kõige lihtsam ja otstarbekohasem on siis anda pall oma poolkaitsjale ja enast kohe jälle seada vabaks. Poolkaitsjal on ülevaade olukorrast, omab õige frondi ja võib püstsööduga teha tasa jälle kaotatud aja ja ruumi.

Tagasisöötudega minnakse vahel ka liiale. Tuleb rõhku panna

ikka sellele, et tagasisöötmisest teatud tulu ammutataks.

Jäta vastane söötmisel ikka teadmatusse söödu suunast! Seks otstarbeks jookseb poolkaitsja palliga senikaua, kui vastane talle

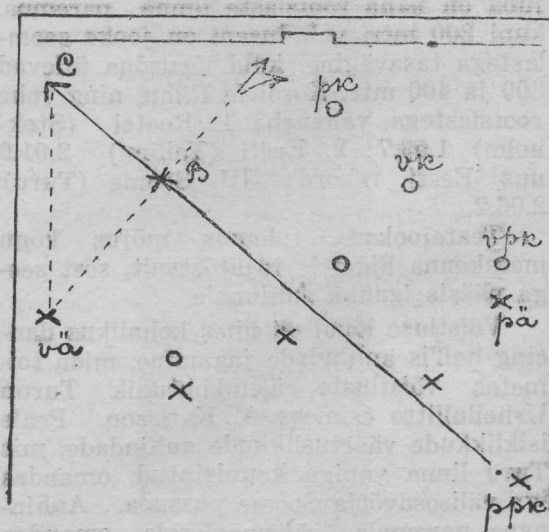

51. Vasakpoolkaitsja (*) jookseb palliga sissepoole, meelitades vastast enese järele, et siis teha pöört ja anda palli vabaksmängitud vasakäärele.

tungib peale. Oma ajaja peaks sellega vabanema kindlasti. Ta saab palli. Sageli on taktiliselt otstarbekohane jooksta sellest mehest eemale, kellele tahad sööta palli, et vastast tõmmata eemale ja siis lühikese pöörde järele vabaksmängitud mehele anda pall. (Joon. 51.)

Kuid poolkaitsja ei tohi omandada halba harjumust, palliga liig palju jooksta ja dribbeldada! Jatkub jooksmisest senikaua, kui mees, kes katab ajajat, on sunnitud oma kohalt nihkuma. Siis aga pall mine-ma! Mitte senikaua oodata, kui vastane tuleb peale. Lase vastast tulla umbes 3 meetri kaugusele ja anna siis pall ära.

Poolkaitsja peab pidama ka meeles, et tema ees mängivad 5 ajajat ja tal peab olema ülevaade tervest väljast. Tihti on mõni kesktrio mängija või teise ääre mängija paremas seisukorras kui oma äär. Tihti püsib mäng liig kaua ühel tiival. Loomulik järeldus on, et vastase kaitsjad kogunevad enam ja enam sellele tiivale. Edasijõudmine sel tiival muutub seega väga

52. Parempoolkaitsja söötab palli üle välja vasakäärele (*). Ta peab sööduga seejuures niiviisi arvestama, et vasakäär omandaks palli punkt B-s. Kui see omandab palli alles punkt C-s, oli sööt kas liig tugev või järsk, või jällegi ääreaajaja liig aeglane.

Viljandi kaotas Tapale:

Nigel ja vähepakkuv mäng lõppes Tapa võiduga 2:1.

Laupäeva õhtul, 22. juunil, algusega kell pool 7 ehk täpsemalt kell 18.30, kohtasid Viljandi kaitseliidu palliväljal kohalik spordiklubi meeskond ning küllafisena Tapa kaitseliidu spordiklubi meeskond.

Et mitte traditsiooni rikkuda, hakkas taevataat jällegi peale kahenädalalist kuiva juba lõunast peale vihma tibutama. Meeskondade platsile jõudmisel on see juba kaunis märg ja libe.

Poolte valimisel, mis sündis võrdlemisi nõrgapoolse ja ebatäpse vahekohtuniku J. Hargeli (Tallinn) juuresolekul, saab valiku Tapa, kuna alglöögi teeb Viljandi. Kohe kandub pall Tapa puuri alla, kus tekivad mitmed kaunis hädaohtlikud situatsioonid. Kuid pall on libe ja jalg ei taha teda hästi tabada, mispärast ka värava metallvõrgud ei saa kuidagi kolisema hakata. Sealjuures on juba 2. min. Viljandi pä. Raudsepal 3. hea juhust palli võrku juhtimiseks — kuid jalg ei küüni nii kaugele.

Kuid siis asuvad ka tapalased aktsiooni ning Viljandi vv. Raudsepp saab õige mitmel korral palli „katsuda“. Mäng siiski ei võta hoogu. Kumbki vastane otseku kardab teist, mispärast umbropsu lööke rohkesti. Ühe sarnase kauge löögi umbes 20 mtr. pealt alla värava nurka lasab Raudsepp käte vahelt sisse. Seis 1:0 Tapa

kasuks, mis jääb kuni poolajani püsima, kuigi see juhtumine veidi märgutempot elustas ning nagu hoogu juure tõi.

Teine poolaeg algab Viljandi mõrgendatud koosseisus, kuna pk. Vuks jalast viga saab, mispärast liikuda ega lüüa ei saa. Vähearvulise publiku lootus on pandud kõik teise poolaja peale, kuna viljandlased alati on esimesel poolajal nõrgematena esinenud, kui teisel. Kuid lootused ei taha kuidagi täide minna. Selle asemel tekib ikka rohkem hädaohtusid Viljandi värava all, kus siis ühel juhusel välja jooksnud vv. käte vahelt tapalased palli välja hangivad ning õnnestunud löögiga väravaks realiseerivad. Seis 2:0.

Nüüd algavad viljandlased meeleheitlikke pealetunge tegema, kuid kõik ilma erilise tagajärjeta. Alles kümmekond min. enne lõppu õnnestub väravaeelsest „suminast“ ühte väravat tasuda, missuguse seis juures ka mäng lõppes.

Viljandlaste kaotuse põhjuseks oli halb kokumäng ning edurivi kõhklemine väravalöögi sooritamisel. Selle tõttu oli ka kogu mängu kohta vast ainult 5—6 väravalööki. Tapa selle vastu püüdis igal võimalikul juhusel väravat pommitada, mis ta tagajärgi andis.

S. M.

Oslo-Stokholmi jalgrattavõistlus.

Üle 1000 km pikkusel maal kahe esimese vahe 7 sekundit.

Henry Hansen.

Kas tahetakse Kaitseliidus spordiliikumist õhutada või katsutakse seda seal sumbutada?

Mingisugune koosolek olevat vastu võtnud otsuse, et kaitseliidu päeval võivad vanemateklassi võistlustest osa võtta need pealikud ja malevlased, kelle vanadus ulatub 36. eluaastani ja kes viimaste kolme aasta jooksul avalikkudel võistlustel ühelgi alal, mis kaitseliidu päeval võistluste kavas üldse (mitte ainult vanade klassis), ühtegi eri-ega A-klassi normi saavutanud ei ole.

Mis tahetakse selle otsusega kätte saada? Kas mõeldakse sellega üldist spordiliikumist kaitseliidus õhutada või on siin mingisugused kohalikud või isiklikud huvid mängus? Nooremates (see on kõikides teistes) klassides on osavõtmine klassi normidega piiratud ainult vastavatel aladel, mis arusaadav; näiteks: oled 100 meetri jooksja, ei saa sina 100 meetri jooksust nõrgemas (A, B klassis) osa võtta, kui oled eriklassi normi sellel alal saavutanud, kuid 5000 meetri ja isegi 60 meetri ning 200 meetri jooksudest võid takistamatult nõrgemates klassides osa võtta, hüpetest ja visketest kõnelemata; aga vanade-klassis, kui ka aastad seda lubavad, ei saa sina rasket kuuli tõugata, kui oled kolm aastat tagasi ühe võrdlemisi nõrga tagajärje mõnes hüppest või jooksus saavutanud.

Spordi eriliidud täiendavad oma määrusi sellega, et võetakse üldvõistluskavadesse võistlusi vanadele (kes teatavas vanaduses ainult), et sellega võimaldada osa võtta ja alal hoida sportlikku huvi ka vanemate seas ning sellega mitte ainult nõndanimetatud ühepäevaliblikuid-rekordiõgijaid kasvatada.

Mis tuleks aga nüüd eelpool mainitud otsuse põhjal neil kaitsemalevlastel teha, kes 32 aastat vanaks saavad ja veel tublid sportlased on: sportimine üldse nurka visata ja ennast kolm aastat pühendada kas alkoholile või teistele lõbudele, et siis kord kaitseliidupäeval mingisuguse vanemate klassi alal naeruväärselt, kohmakalt ja saamatult esineda ja kui õnnestub, mõnda väikest normi saavutada, siis jälle kolm aastat esinemise võimalust oodata?

Ühe sõnaga tahetakse selle otsusega kaitseliidus teguõuetuid raukasid kasvatada. Või mõeldakse vanadekodudest tuua väljale võistlejaid, kes ilalgi ei ole sportinud ja nüüd neis võistlushuvi äratada?

Kui aga üldse kaitseliidu klassinormidest ja eriti üksikute erialade normidest juttu teha, siis ei ole siin mingisugust mõõdupuud ega proportsiooni ning nende üksikasjalik harutamine ja selgitamine siinkohal nõuaks liig palju ruumi.

Samuti ei tohiks kaitseliidupäeva võistluskava ja võistlustingimused iga silmapilk muudetud saada ja seda just sellepärast, et mängus hulk rändauhindu; kujuta endale ette, et võidad tänava suurema rändauhinna tennis mängus ja tuleval aastal nõutakse sinult äkki sellesama auhinna kaitsmist maadluses või raskustõstmises.

Kõike lühidalt kokku võttes tuleks siis asjatundlikumalt toimida ja stabiilsema keva juure jääda ning mitte kergel käel otsusi teha, mis terve liikumise põhimõtte vastu käivad.

J. M.

Jalgpalli taktika.

6. lhk. järg.

raskeks, ruum on jäänud kitsaks. Siis — kujutame ette, et mäng on meie paremal tiival — on selge, et vasakäär on katmatu. parempoolkaitsja teeb nüüd hästi, kui ta annab madala otsesöödu vasakäärele. Sööt peab olema antud nii, et vasakäär saab palli kätte ette ja sisse jookstes. See nõuab puhast, täpselt mõõdetud pealse lööki.

Kui pall läheb liig põiki või liig kaugele küljeliinile välja, kaotab vasakäär palju aega ja üllatusmoment on seega kaotatud. Pall on hästi ette pandud, kui ääreaajaja saab palli kätte punktil, mis asub tema jooksusuunal värava poole. (Joon. 52.)

Eriti on seesugused ettepanekud kasulikud vihmade ilmaga, kui vastasel on raske ennast libisemise tõttu pöörata.

Dribbelamisega liialdatakse liig sagedasti, samuti ka söötudega ajaja ja poolkaitsja vahel. Kui pall läheb niisugusel juhul kaduma, on vastane enamasti katmata ja häda suur. Tihti on meeskond kaotanud selliste vigade läbi mängud.

Kiirus on äärepoolkaitsjale oluline tähtsusega. Tihti peab ta jälgima läbi-murdnud vastast. Tal on loomulikult suuremad väljavaated vastase kinnipiüdmiseks, kui ta jooks on kiire. Sellele lisandub, et ta alaliselt on kahevõitluses ääreaajajaga, kes tavaliselt on ikka väga kiire. Kiire start on eriti tarvilik. Seda vajatakse ka, et õhust tulnud palli ülespõrkamisel surmata. Palli ei tohilasta kunagi maast pörgata! See pikendab tempot ja laseb vastasel tulla juure. Kaks kuni kolm sekundit läheb sellega kindlasti kaduma. See vastab umbes 15—20-meetrilisele ruumikautusele.

Pallikäsitamisel on eriline tähtsus surmamisel ja söotmisel. Tuleb aga ka sageli ette, et poolkaitsja on sunnitud vahetama kaitsjaga kohad. Siis peab olema käepärast tugev löök. Tihti ei ole võimalik palli anda ääreaajajale, siis peab äärepoolkaitsja oskama tabavalt tsenderdada. Ainult löögist keskele ei ole veel küllalt, löök peab sattuma keskele nii täpselt, kui seda nõutakse ühelt ääreaajajalt.

Neil päevil peeti suur jalgratta maanteevõistlus Oslost Stokholmi, millest võtsid osa kõik paremad Skandinaavia jalgrattamehed. Maa pikkus oli üle 1000 km ja see kaeti viie etaabiga, iga päev üle 200 km. Võistluse võitis taanlane Henry Hansen, juhtides kindlasti kogu aja. Ta on praegu parim pikamaa jalgrattur amatööride hulgas ja võitis ka Amsterdami olümpiaadi maanteevõistluse.

Tagajärjed kujunesid äärmiselt tasavägisteks: 1. Henry Hansen, Taani, 27.43.01,8; 2. Erik Jansson, Rootsi, 27.43.09,3; 3. Gustaf Svärd, Rootsi, 27.47.09,6; 4. Sigge Svärd, Rootsi, 27.48.03,6; 5. Hj. Petersson, Rootsi, 27.48.23,2; 6. Erik Erikson, Rootsi, 27.50.09,9; 7. Raoul Hellberg, Soome, 27.50.40,3; 8. A. Axelsson, Rootsi, 27.51.03,7; 9. Sven Nilsson, Rootsi, 27.53.02,7; 10. Georg Johansson, Rootsi, 27.53.02,7.

*

Taani on 20 aasta jooksul juba välja paistvamaid maid jalgrattaspordi alal, mis tingitud jalgratta kui ühendusabinõu suurest levinemisest seal.

Henry Hansen hakkas treenerima jalgrattal 1920. aastal, mil ta oli 27-aastane. Kuni praeguseni on Hansen katnud konkurentsis 110.000 kilomeetrit.

Äärepoolkaitsja peab panema suurt rõhku peamängule. Palli saavutamiseks peagu on eeltingimuseks õigel kohal seisimine. Paremini võetakse seisukoht vastase seljataha, nii et enese liigutused jäävad vastasele nägemata, tema liigutused oleks jälgitavad. Ei ole aga soovitatav asetuda tihedalt vastase seljataha. Parem on seisukoht veidi vastase küljepool, nii et tarviduse korral võib vastasele ette jooksta.

Schokolaad

Pärnu kiri.

Suurepäraline aeg 25 klm. jalgrattasõidus.

— Eestika väravateta viik Tervisega ja võit 3:0 Pärnu JK üle. — Tulemas linnade matsch Viljandiga jalgpallis ja kergejõustikus.

Aastaid viis-küüs tagasi oli Pärnus igas spordialas võitmatu Tervis ja eriti just sellelt, et puudusid üldse võistlevad spordiseltsid. Vahepeal sigines seltse juure nii kui seeni vihmasel ajal. Momendil on olukord selline, et Pärnu mitmekülgsemaks spordiseltsiks on tõusnud Vaprus, milline käsipallis ja kergejõustikus linna parim. Pärnu jalgpalliklubi on kodulinnas tänava esineud võrdlemisi suurepäraselt, välja arvatud viimane matsch Eestika vastu. Saksa spordiring ähvardab mängida juba kõige lähemas tulevikus esimest viiulit kergejõustikus Pärnus, mille starid Fred Kuus ja Gert Schmidt pole öelnud oma viimast sõna. Eestis 1925. a. võistluste arvuga esimesel kohal püsinud Tervist tuleb mainida viimasena (kurb fakt!), kuigi veel mõõdunud pallihooajal tõusis korra uuesti haripunktile, seda vaid jalgpallis, kuid tänava röövis aegsalt Pärnu JK parima nime omale. Makkabi, milline selts kergejõustikus oli tubli mõõdunud hooajal, on suikunud surmale. 1927. a. furoori sünnitanud jalgpalliklubi Sulev on olemas vaid nimelt.

Nii siis tegutsevad seltse arvult 4. 1928. a. kevadel loodi juure koondusena — Pärnu spordiseltside liit, tegevuspiirkonna Pärnu maakond. Liidu ülesandeks pidi olema Pärnu spordielu elustamine, staadioni, ujula jne. ehitamine. Liidu juhatuse tegevus viimasel ajal on esile kutsunud suurt rahulolematust. Oma tegevusaja jooksul pole annud liit üldse mingit informatsiooni oma tööst. Eriti kummalisena tundub liidu juhatuse otsus, jagada ühe läheneva jalgpalli suurvõistluse puhtsissetulekust 50 prots. seltsidele proportsionaalselt mängijate arvule, seltsi kuuluvuse järele. Nii siis algsammud Pärnus elukutseliste meeskondade asutamiseks on tehtud!

Mõõdunud nädalal saavutati häid aegu 25 klm. jalgrattasõidus ja rännakvõistluses. Kaitseliidu Pärnu malev korraldas kahed jalgrattasõidu võistlused üleriiklise kaitseliidupäeva eeltreeninguna, kus märgiti suurepäraline aeg Arnold Sommerilt, kes läbistas finischlindi 46.44,8 min. järele, milline on on uus kaitseliidu rekord, olles parem ligi 5—6 minutit endisest ja nõrgem Eesti rekordist vaid 7,5 sek. Arvestades, et distant kaeti täies kaitseliitlase varustusega, s. o. püss, padrunitaskud jne., siis tuleb tagajärge nimetada väga heaks. 2. Joh. Volmerson 50.30,2; 3. A. Nikolai 54.26,4.

Rännakvõistluses 8 klm. olid ajad erakordselt head. Parim oli Ed. Madisson, kes kattis maa 33 minutiga. Uute lootustandvate meestena tuleb märkida jalgpallimängijaid E. Lauri ja J. Suureväljat. Eriti võib loota rohkelt esimeselt jooksjana, kui asuks korralikule treeningule.

Laulupeo ajal pidas liiduklassi Eestika 2 matschi Pärnu meeskondadega, millised mängud olid hooaja nigelamad. Esimesel mängul oli vastaseks Tervis ja mäng andis tulemusena väravateta viigi. Ülekaal kuulus Tervisele. Viimane mängis alla keskmise, head olid kaitsjana Laur, edurivi parem tiiv ja väravas Otmann. Teine matsch oli Pärnu JK-iga jaanipäeva varahommikul, milline heitlus lõppes Eestika eduks 3:0. Mäng oli veelgi nigelam esimese päeva omast. Pärnu JK partii oli räbalamaid käesoleval hooajal, kes seekord esines reserveidga. Esimene poolaeg läks väravateta, teise algul tegi 40. sek. Eestika kaks väravat. 4. min. pääseb juhtimisele Eestika paremhalfi kaugelöögist ja mõni silmapilk hiljem lööb pk. Aaltosaar fouli eest antud penaltyst püüdmatult 2:0. Lõpuminutil kerkib

seis 3:0-le, kus kaugelöök Pärnu JK v.-v. Aspe pealtvaatamisel rahulikult väravanurgast mõõdukes tagajärjeks annab 3:0. See värav tuleb kanda täiesti väravavahi kontole. Teisel poolajal saab vigastada Eestika v. v. Mägi ninast, keda asetab kaitsest Altosaar. Mõlemaid matsche vilistas Jaan Hargel, keda esimesel päeval piirilt toetasid vennad Mihkelsonid ja teisel velled Parakovid. Eestika mängud polnud kuigi head.

28. juulil või 4. augustil tuleb pidamisele Viljandis linnadevõistlused jalgpallis ja kergejõustikus.

— Holland — Norra mängisid Oslos jalgpalli 4:4, poolaeg oli 3:2 Norra ka suks.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Ed. Möllerson'i

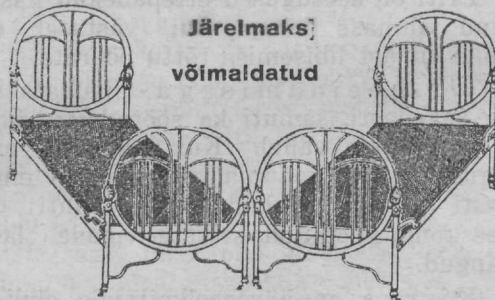
raudvoodi- ja traatvõrgu tehas.

Tallinn,

Kopli t. 10. Kõnetr. 26-70

Soovitab oma tehases valmistatud kuulsaid raud-

ovaal- ja teisi voodeid.

Järelmaks;
võimaldatud

Peale selle valmistatakse

traatvõrke

murutonise väljade, rohuaedade jaoks ja igasugu muuks otstarbeks

O.-ü. „Esto“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02.

Suvehooajaks

kõiki kergejõustiku

jalgpalli, tennise ja

muude mängude

tarbeid

tunnustatud headuses kodu- ja välismaade tehastest.

Avar valik spordikirjandust.

— Borgmeyer jooksis Westfaalia esivõistlustel 100 m eeljooksus 10,4, tuulega tagant. Lõpujooksus oli ta aeg 10,8. Kaugust hüppas sama mees 7.24 (Võlmke 7.14, Reckhaus 7.11) ja jooksis 200 m 22,6.

— Kenttä heitis Hyvinkäl ketast 44.74. Samas jooksis Koponen 100 m 10,8 ja Salo hüppas teivast 3.75.

— Heublein, Saksa, püstitas uue kuulitõuke maailmarekordi naistele 12.50.

— Berlinger, Ameerika kümnevõistleja, saavutas kuulitõukes 15.02.

— Kalev võitis Tallinna garnisoni jalgpallimeeskonda 2:1 ja omandas üheks aastaks k.-ü. Postimehe karika.

— Eesti merevägi lõi Tallinnas viibivate Inglise laevade Cambriani ja Comuse jalgpallimeeskonda 3:2.

Kaubamaja „SPORT“

Tallinn, Narva mnt. 19.

Kõnetr. 23-00.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel suures väljavalikus: kergejõustikus, jalgpallis, võimlemises, lauatennis (ping-pong) jne.

Inglise murutennis reketid.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväelastele hinnalaendus.

Jalgpalli-

saapaid

üksikult ja hulgaviisi odavate hindadega soovitab

Esimene Tallinna Vilditööstus

Tallinn, Heeringa 4, kõnetr. 20-75

Hea praktiline kasu ainel

OVOMALTINE

seisab selles, et seda ei tule keeta, pannakse lihtsalt 2—3 teelusika täit „Ovomaltine“ ühe tassi sooja piima sisse, lisatakse tükk suhkrut juure, segatakse ümber, ja toitev jook on valmis.

Dr. A. Wander A.-G., Bern, Schweiz.

Saadaval kõikides apteekides ja rohukauplustes,

Pealadu: A./S. „Ephag“, Tallinn, Harju t. 41 ja Narva mnt. 42. Tartus: Lille tän. 1.